

Bruxelles, 22. veljače 2021.
(OR. en)

6324/21

COHOM 31
COPS 61
CONUN 14
COASI 23
MAMA 27
COEST 43
COAFR 50
DEVGEN 29
CFSP/PESC 151
COVID-19 46

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	22. veljače 2021.
Za:	Delegacije
Predmet:	Zaključci Vijeća o oporavku nakon pandemije bolesti COVID-19 utemeljenom na ljudskim pravima

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o oporavku nakon pandemije bolesti COVID-19 utemeljenom na ljudskim pravima, koje je Vijeće odobrilo na 3785. sastanku održanom 22. veljače 2021.

Zaključci Vijeća o oporavku nakon pandemije bolesti COVID-19 utemeljenom na ljudskim pravima

Kontekst

1. Vijeće podsjeća na to da su sva ljudska prava univerzalna, nedjeljiva, međuovisna i međusobno povezana. To je još važnije u razdoblju krize kada moramo posebno zaštititi osobe u ranjivom i nepovoljnom položaju te marginalizirane osobe.
2. Vijeće ponovno potvrđuje da se ostvarivanje svih ljudskih prava i poštovanje demokratskih načela posebno dovode u pitanje u kriznim situacijama. Aktualna pandemija bolesti COVID-19 i njezine socioekonomske posljedice sve više negativno utječu na ljudska prava, demokraciju i vladavinu prava, među ostalim na prostor za građansko djelovanje. Njome se dodatno produbljuju postojeće nejednakosti i povećava pritisak na osobe u ranjivom položaju. U tom kontekstu, ulaganje u ljudska prava, demokraciju, vladavinu prava i omogućavanje prostora za građansko djelovanje ključno je za postizanje pravednijih, zelenijih, otpornijih i uključivijih društava. U vrijeme kada se ljudska prava nastavljaju kršiti i kada se demokracija suočava s ozbiljnim izazovima, a prostor za civilno društvo smanjuje i ozbiljno ograničava u mnogim dijelovima svijeta, među ostalim zato što se države koriste pandemijom bolesti COVID-19 kao izgovorom za nepoštovanje vladavine prava i međunarodnih obveza, ograničavanje ljudskih prava i prostora za djelovanje građanskog društva, EU podupire učinkovitu provedbu poziva glavnog tajnika UN-a na djelovanje za ljudska prava, kao i njegovo vodstvo u stavljanju ljudskih prava u središte odgovora na COVID-19. Vijeće podsjeća da sva ograničenja ljudskih prava moraju biti strogo u skladu s međunarodnim pravom, osobito propisana pravom, potrebna, proporcionalna, privremena i nediskriminirajuća.

3. Vijeće ističe da će ljudska prava, demokracija i vladavina prava i dalje biti okosnica EU-ova odgovora na pandemiju bolesti COVID-19 i oporavka od nje, kako je navedeno u Zaključcima Vijeća o Akcijskom planu EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2020. 2024. Posebnu pozornost treba posvetiti mogućim dugoročnim učincima pandemije na ostvarivanje svih ljudskih prava, uključujući temeljne slobode, ravnopravnost i načelo nediskriminacije. U tom pogledu poštuju se primjenjivi međunarodni standardi. To uključuje osiguravanje pristupa koji je rodno osjetljiv te osjetljiv na dob i invaliditet, kao i ciljanih mjera za osobe u ranjivom položaju tijekom pandemije i u planovima oporavka.
4. EU se obvezuje osigurati da se našim odgovorom poštuju dostojanstvo i ljudska prava svih, bez ikakve diskriminacije. Nitko ne bi smio biti zapostavljen i nijedno ljudsko pravo ne bi smjelo biti zanemareno.

Bolja obnova

5. Vijeće ponovno potvrđuje da će se socioekonomskim odgovorom u čijem su središtu ljudska prava omogućiti bolji i održiviji oporavak. Pandemija bolesti COVID-19 također je upozorenje na još veću prijetnju koju predstavljaju klimatske promjene i uništavanje okoliša. Djelovanje EU-a trebalo bi se voditi Pariškim sporazumom o klimatskim promjenama i Programom održivog razvoja do 2030. i temeljiti se na ljudskim pravima. Njime bi se također trebalo doprinijeti održivim i klimatski osjetljivim politikama gospodarskog oporavka od krize uzrokovane bolešću COVID-19 kao važnog elementa strategije održivog rasta kojom se osigurava klimatski otporna, uključiva i pravedna tranzicija za sve prema okolišno održivom gospodarstvu.

6. Posljedice pandemije bolesti COVID-19 pogoršale su globalne socioekonomske nejednakosti, dovele do povećanja nezaposlenosti, ugrozile socijalnu koheziju i nerazmjerno utjecale na osobe u ranjivom i nepovoljnom položaju te marginalizirane osobe, uključujući osobe koje su najviše pogođene siromaštvom, osobe koje rade u neformalnoj ekonomiji, nezaposlene osobe, žene i djevojčice, osobe s invaliditetom, starije osobe, pripadnike manjina, što uključuje nacionalne, etničke i vjerske manjine, LGBTI osobe, migrante i izbjeglice, djecu i mlade. EU je brzo djelovao putem hitnih mjera gospodarske pomoći usmjerenih na rješavanje posljedica za zapošljavanje i društvenih posljedica uzrokovanih gospodarskim padom. EU će se također usredotočiti na uključive politike za ublažavanje dugoročnih posljedica, među ostalim pružanjem potpore mladima. Socijalna zaštita, ljudska prava u svijetu rada i ekonomske intervencije moraju biti dostupni svima, pri čemu se posebna pozornost treba posvetiti pristupačnosti za osobe s invaliditetom i osobe u ranjivom položaju. EU poziva na potpuno poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda svih migranata, izbjeglica i interno raseljenih osoba, pri čemu posebnu pozornost treba posvetiti najranjivijim osobama, uključujući djecu.
7. Vijeće je duboko zabrinuto zbog nerazmjernog i negativnog učinka pandemije bolesti COVID-19 na ostvarivanje ljudskih prava žena i djevojčica te na rodnu ravnopravnost diljem svijeta. Budući da žene čine oko 70 % svjetske radne snage u zdravstvenom i socijalnom sektoru, u središtu su odgovora na pandemiju te su nerazmjerno pogođene gubitkom radnih mjesta i prihoda, izrabljivanjem radne snage, zatvaranjem škola te povećanjem neplaćenog pružanja skrbi. Također su žrtve pojačanog opsega nasilja u obitelji te prekinutog pristupa uslugama u području spolnog i reproduktivnog zdravlja. EU će pojačati svoje napore kako bi se osigurao rodno osjetljiv oporavak utemeljen na ljudskim pravima, posebno imajući na umu potrebu da se ženama i djevojčicama osigura potpuno ostvarivanje ljudskih prava. EU će se nadalje zalagati za uklanjanje svih oblika seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, na internetu i izvan njega, te će predvoditi akcijsku koaliciju na temu rodno uvjetovanog nasilja na Forumu za generacijsku ravnopravnost.

8. Vijeće je osim toga zabrinuto zbog negativnog učinka pandemije bolesti COVID-19 na prava djeteta diljem svijeta, posebice djece koja već žive u nepovoljnom ili ranjivom položaju, kao i djece pogođene oružanim sukobima. Europska unija pojačat će svoje napore u pogledu suradnje s partnerima te kako bi se djeca stavila u središte napora za oporavak i osiguralo da se njihova prava u potpunosti poštuju i da su zaštićena od svih oblika siromaštva, nasilja, izrabljivanja, zanemarivanja i zlostavljanja.
9. Vijeće podsjeća na Zaključke Vijeća o ljudskim pravima i dostojanstvenom radu u globalnim lancima opskrbe i obvezu iz njih da se provode vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima kako bi se ljudska prava, radno pravo i standardi zaštitili od negativnih učinaka koje uzrokuju poduzeća, među ostalim s ciljem osiguravanja da osobe koje su takvim učincima izložene zbog poslovnih aktivnosti imaju pristup djelotvornom pravnom lijeku.
10. Vijeće je zabrinuto zbog negativnog učinka pandemije bolesti COVID-19 na prava osoba s invaliditetom, koje čine 15 % svjetskog stanovništva. EU će pojačati suradnju s partnerima kako bi se osiguralo da osobe s invaliditetom u potpunosti ostvaruju ljudska prava u skladu s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom te kako bi se osiguralo da su njihove potrebe tijekom postupka oporavka u potpunosti ispunjene.
11. Vijeće ponovno potvrđuje pravo svih osoba na uživanje najviših standarda tjelesnog i mentalnog zdravlja. Ključno je da se imunizacija protiv bolesti COVID-19 smatra globalnim javnim dobrom i da se osigura pravodoban, pošten i pravedan globalni pristup sigurnim, cjenovno pristupačnim i učinkovitim cjepivima, terapiji i dijagnostici.

12. EU je i dalje predan promicanju, zaštiti i ostvarivanju svih ljudskih prava te potpunoj i učinkovitoj provedbi Pekinške platforme za djelovanje i programa djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju (ICPD) te ishoda njihovih revizijskih konferencija, i u tom kontekstu i dalje je predan promicanju spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava. S obzirom na to EU ponovno potvrđuje svoju predanost promicanju, zaštiti i ostvarivanju prava svakog pojedinca na potpunu kontrolu nad pitanjima povezanim s vlastitom spolnošću te spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravo da o njima odlučuje slobodno i odgovorno, bez diskriminacije, prisile i nasilja. EU nadalje naglašava potrebu za univerzalnim pristupom kvalitetnim, cjenovno pristupačnim i sveobuhvatnim informacijama o spolnom i reproduktivnom zdravlju i obrazovanju o njemu, što uključuje sveobuhvatan spolni odgoj, te uslugama zdravstvene skrbi.
13. Ključni su prioriteti jačanje vodeće i koordinacijske uloge Svjetske zdravstvene organizacije u globalnom zdravstvu, jačanje zdravstvenih sustava i postizanje univerzalnog zdravstvenog osiguranja, omogućavanje boljih kapaciteta na globalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini za pripravnost i odgovor na pandemiju, uz primjenu Međunarodnih zdravstvenih propisa, osiguravanje pristupa vodi, sanitarnim uvjetima i higijeni te promicanje sveobuhvatnih, uključivih i nediskriminirajućih pristupa javnom zdravlju.
14. Uloga civilnog društva i boraca za ljudska prava, na internetu i izvan njega, uključujući žene koje se bore za ljudska prava, važnija je nego ikad kako bi nam se pomoglo da se bolje i brže oporavimo nakon pandemije bolesti COVID-19. EU prepoznaje da će njihova uloga i dalje biti važna u poticanju solidarnosti, pružanju potpore onima kojima je pomoć najpotrebnija, obrani ljudskih prava, temeljnih sloboda i demokratskog prostora te promicanju odgovornosti za kršenje i povrede ljudskih prava. Tijekom pandemije bolesti COVID-19 napadi na borce za ljudska prava u nekim su se zemljama znatno povećali. EU je i dalje predan osiguravanju poticajnog okružja koje svim borcima za ljudska prava omogućuje da slobodno i sigurno obavljaju svoj ključan posao.

15. Pandemija bolesti COVID-19 dokazala je ključnu ulogu slobodnih, pluralističkih i neovisnih medija kao ključne sastavnice demokratskog društva, koji građanima pružaju pouzdane informacije utemeljene na činjenicama i doprinose spašavanju života. U tom je pogledu od ključne važnosti promicanje sigurnosti novinara. Dezinformacije, na internetu ili izvan njega, mogu ugroziti živote. Ključno je odlučno suzbiti dezinformacije transparentnom i pravodobnom komunikacijom utemeljenom na činjenicama, među ostalim tijekom faze oporavka, te tako ojačati otpornost društava. Zaštita slobode izražavanja i promicanje medijske i informacijske pismenosti ključne su dugoročne mjere protiv dezinformacija i njihovih posljedica.
16. Zbog pandemije bolesti COVID-19 ubrzana je digitalizacija naših društava, a mnogi od nas morali su početi raditi, učiti i socijalizirati se na daljinu. Dostupna digitalna rješenja ključan su dio odgovora EU-a na koronavirus. Jačanje digitalnih kapaciteta zdravstvenih sustava te uvođenje e-obrazovanja i digitalnih rješenja za učenje na daljinu ključni su za jačanje otpornosti pogođenih društava, jednako kao i potreba za premošćivanjem digitalnog jaza. Digitalne tehnologije koje imaju potencijal pomoći u suzbijanju pandemije moraju biti uključive te osmišljene, razvijene i upotrebljavati se uz potpuno poštovanje ljudskih prava, uključujući pravo na privatnost. Vijeće podsjeća da se ljudska prava jednako primjenjuju na internetu i izvan njege te neovisno o tehnologiji koja se upotrebljava.

Zajednički rad

17. Vijeće podsjeća na Zaključke Vijeća od 8. lipnja 2020. o globalnom odgovoru skupine Team Europe na COVID-19 u kojima se, među ostalim, upućuje na Zajedničku komunikaciju od 8. travnja 2020. o globalnom odgovoru na COVID-19 i u kojima se ističe da će EU nastaviti promicati i poštovati načela dobrog upravljanja, ljudskih prava, vladavine prava, rodne ravnopravnosti i nediskriminacije, dostojanstvenih radnih uvjeta te temeljnih vrijednosti i humanitarnih načela.

18. Vijeće ističe da pristup Tima Europa doprinosi dokazivanju globalnog vodstva, odgovornosti i solidarnosti EU-a. Vijeće prepoznaje važne doprinose svih članova Tima Europa u okviru globalnog odgovora EU-a na COVID-19.
19. Trenutačna pandemija pokazala je koliko su globalna solidarnost i multilateralne institucije važne za globalno zdravlje, prosperitet i sigurnost. Posebice su važne i mjere poduzete na nacionalnoj razini. Europska unija podupire važnu ulogu sustava UN-a u mobilizaciji i koordinaciji globalnog odgovora na pandemiju s ljudskim pravima na prvom mjestu. Zajedno moramo izvući pouke kako bismo svijet učinili otpornijim u budućnosti. U svrhu potpore pozivu glavnog tajnika UN-a za „boljom obnovom”, radit ćemo zajedno kako bismo pripremili uvjete za oporavak kojim će se graditi održiva, ravnopravna i uključiva društva te ostvariti bolja i zelenija obnova.
20. Vijeće će se i dalje baviti tim pitanjem te će nastaviti pružati strateške smjernice.
